TILSYNSRÅDET FOR TVANGSRETURER
OG UTLENDINGSINTERNATET

Tilsynsrapport

Politiets utlendingsinternat på Trandum

Mandag 10. august 2026

Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet gjennomførte et uanmeldt stedlig tilsyn ved Politiets utlendingsinternat. Hovedformålet med tilsynet var å undersøke bruken av kroppsskanneren som ble installert i mai 2026. I tillegg inspiserte Tilsynsrådet ombyggingen av lokalene.

Innledende samtale med ledelsen

Tilsynet startet med en kort innledende samtale med internatets ledelse. Tilsynsrådet orienterte om formålet med tilsynet og ba om at det ble lagt til rette for gjennomføringen.

Fungerende avdelingsleder Are Magnus Olsen holdt en innledende presentasjon. På tidspunktet for tilsynet var det 21 menn og 6 kvinner på internatet. Personen med lengst oppholdstid hadde vært internert i 67 døgn.

Internatet har opplevd en økning i antall innsettelser etter innføringen av de nye asylprosedyrene etter den nye forordningen om asyl- og migrasjonshåndtering (AMMR). Olsen presenterte statistikk knyttet til bruk av kroppsskanner ved visitasjon av nyankomne personer. Om lag 93 til 95 prosent av visitasjonene gjennomføres nå ved bruk av kroppsskanner, uten behov for ytterligere visitasjonstiltak.

I etterkant av møtet mottok Tilsynsrådet statistikk som viste en oversikt over belegget ved internatet og bruken av kroppsskanner og visitasjoner per måned i 2026.

Presentasjon av kroppsskanner

Tilsynsrådet fikk demonstrert hvordan kroppsskanneren fungerer i praksis. PU opplyste at maskinen har to innstillinger, og at den svakeste innstillingen benyttes i hovedsak. Det har ikke vært noen tekniske problemer med kroppsskanneren siden den ble tatt i bruk.

PU orienterte om at kroppsskanneren som hovedregel benyttes på alle personer som skal interneres, med unntak av barn og personer i rullestol. Unntaksvis benyttes ordinær visitasjon i stedet for kroppsskanner dersom personen opptrer utagerende. Dette begrunnes med risikoen for skade på utstyret, som kan være tidkrevende å reparere.

Visitorer fra Røde Kors, tolker og advokater blir ikke visitert.

Ved utslag på kroppsskanneren viser PU på skjermen at maskinen har gitt utslag. Personen blir bedt om å fremvise hva de evt. har i det området skanneren har gitt utslag. Ofte viser dette seg å være en pakke tyggegummi leppepomade, eller liknende. Etter at gjenstanden er fjernet tas et nytt bilde. Da får man som oftest ingen funn. I de tilfeller det fortsatt ikke er noe logisk forklaring til at maskinen gir utslag kan det benyttes håndholdt metalldetektor. Hvis det ikke er utslag på metalldetektor, kan PU kjenne etter for hånd. Bruk av kroppsskanner registreres det i PU sine datasystemer i form av avkryssing uten nærmere beskrivelse.

PU bemerker at innføringen av kroppsskanneren har medført at ytre visitasjoner nå begrenses til det området på kroppen der kroppsskanneren indikerer funn, i motsetning til tidligere da en ytre visitasjon innebar visitasjon av hele kroppen. Det betyr at statistikken som viser ytre visitasjoner etter 28. mai i realiteten er mindre inngripende pr visitasjon, fordi det i de fleste tilfeller kun en avgrenset del kroppen som har blitt visitert.

Befaring av lokaler

Tilsynsrådet ble vist de nyoppussede lokalene. I tillegg til etableringen av rom for kroppsskanneren er ankomstrom, visitasjonsrom, besøksrom og venterom forbedret. I tilknytning til venterommet er det etablert et eget rom for screening av utlendinger etter Screeningforordningen.

Tilsynsrådet bemerker at plasseringen og utformingen av rommene fremstår som mer hensiktsmessig enn tidligere, og det synes å legge til rette for en bedre logisk flyt ved ankomst på internatet.

Tilsynsrådet har ved tidligere tilsyn påpekt at besøksrommet i liten grad har vært tilrettelagt for privatliv under besøk, og at fasilitetene for barn ikke har vært tilfredsstillende. Under befaringen fremstod det nye besøksrommet som bedre tilrettelagt, blant annet gjennom oppdeling av rommet i ulike soner, bruk av behagelige farger, bokhylle med barnebøker, samt kaffemaskin og snacks. Tilsynsrådet fikk opplyst at internatet har mottatt leker som skal benyttes i besøksrommet. Lekene ligger i et skap i samme rom som kroppsskanneren. Her finnes blant annet tegnesaker, spill, puslespill, biler og togbane. Det vurderes fra dag til dag hvor mye leker som settes inn på selve besøksrommet, ut fra behov. Etter rådets vurdering representerer de nye lokalene en synlig forbedring sammenlignet med tidligere forhold.

Samtaler med ansatte

I forbindelse med befaringen hadde Tilsynsrådet samtaler med enkelte ansatte ved internatet.

De ansatte beskrev at innføringen av kroppsskanneren har forbedret arbeidshverdagen og redusert behovet for arbeidsoppgaver som oppleves som særlig belastende. Videre opplyste de at internatet den senere tiden har hatt en økning i aktivitetstilbudet for de internerte.

Det ble opplyst at to ansatte har hatt et særlig ansvar for aktivitetsarbeidet. Dette har bidratt til at det nå gjennomføres om lag 30 aktiviteter per uke, blant annet matlaging, volleyballturneringer og bordtennis.

De ansatte beskrev også at økt tilstedeværelse av ansatte i avdelingene har hatt en positiv effekt på miljøet blant de internerte.